
Опаковки

Правен регламент в Германия

г-н Стефан Йонков и адв. Анна Тюнис - Бамбалска - 24. Маи 2019

Актуална правна уредба на опаковките на стоки за немския пазар

Опаковането на стоки и продукти в Германия се регламентира от Закона за пускане на пазара, обратно изземване и висококачествена преработка на опаковки, накратко: Закон за опаковките (т. нар. Verpackungsgesetz - Gesetz über das Inverkehrbringen, die Rücknahme und die hochwertige Verwertung von Verpackungen). Той влиза в сила от 01.01.2019 г. и заменя Наредбата за опаковки (Verpackungsverordnung), която в сила от 1991 г. насам и е изменяна общо седем пъти.

Причината за подновяването на нормативната уредба се състои преди всичко в това, че много предприятия не изпълняват задълженията си, вследствие на което добросъвестните предприятия биват ошетени. Освен това създадените дуални системи за оползотворяване на опаковките от отпадъци често стигат до финансови затруднения.

Цел на закона

Основната цел на новия Закон за опаковки съвпада с тази на досегашната Наредба за опаковки. С подробното регламентиране на опаковките на стоки главно се цели да се ограничи или избегне негативното влияние на отпадъчните опаковки върху природата, да се намали максимално отпадъкът или да се подготви за повторна употреба или рециклиране. За тази цел законът урежда поведението на участващите в производството, разпространението и употребата на опаковки. Главно законът е насочен към лицата/предприятията, които пускат на немския пазар стоки за частни крайни потребители, които следва да участват в дуална система за оползотворяване на опаковките от отпадъци и по този начин да поемат бъдещите разходи за управление на отпадъка.

С цел изпълнение на Закона е създадена и нова "Централна служба Регистър за опаковки" (Zentrale Stelle Verpackungsregister). Уебсайтът на службата е <https://www.verpackungsregister.org/>.

Адресати на закона

Адресати на новия закон са, както и досега, преди всичко лицата/предприятията, пускащи на пазара опаковани стоки.

Трябва да се отбележи, че новият Закон за опаковките има някои езикови слабости. Многократно разпоредбите са насочени към „производителя на опаковки, длъжен да участва в системата“ или по-точно към „производителя на опаковки, длъжен да участва в дуална система за оползотворяване на опаковките от отпадъци“. Адресат обаче не е производителят на празни опаковки, а лицата/предприятията, пускащи на пазара опаковани стоки. Но индиректно и самите производители на опаковки биват засегнати, тъй като празните опаковки следва да станат по-природосъобразни и по-лесно рециклируеми. Задълженията на производителите обаче ще бъдат конкретизирани с течение на времето.

Задължението за участие в дуални системи и по новата законова разпоредба важи *„само за лицата/предприятията, които опаковат стоките и евентуално, с помощта на търговски посредници, ги предоставят на частни крайни потребители“*. Дефиницията **„частни крайни потребители“** остава без промени. Това са потребителите, които получават последни стоката. Законът изброява кои са частните потребители, като в тях включва частните домакинства и т.нар. „подобни събирателни пунктове“. Такива са, например, ресторанти, хотели, болници, администрации, учебни заведения, развлекателни зони като кина, опери, музеи и стадиони, офиси на свободно практикуващи специалисти, независимо от количеството отпадъци. Освен това и по-малките занаятчийски и селскостопански предприятия, които изхвърлят опаковъчните си отпадъци в контейнери за битови отпадъци

във вид на хартия и картони, пластмасови, метални и комбинирани опаковки, с обем на контейнера за всяка група отпадъци в размер на 1 1000 литра, също са причислени към „частните крайни потребители“.

Законът не предвижда изключения за лица/предприятия, пускащи на пазара опаковани стоки с малък обем. Единствено лицата/предприятията, пълнещи обслужващите опаковки със стоки, могат да делегират задължението за участие в дуална система за оползотворяване на опаковките от отпадъци.

Видове опаковки.

Законът за опаковките регламентира транспортните опаковки (Transportverpackungen), външните/вторични опаковки (Umverpackungen) и търговските опаковки (Verkaufsverpackungen), а също така и специалните опаковки (опаковки за многократна употреба и опаковки за еднократна употреба с депозит - Mehrweg- und pfandpflichtige Einwegverpackungen). Включват се и опаковките за доставки (Versandverpackungen), обслужващите опаковки (Serviceverpackungen), опаковките на напитки (Getränkeverpackungen). Всички опаковки и части от опаковки (като например вата и стиропор), които стигат до крайните потребители, по дефиниция се считат за търговски опаковки. В случай, че крайните потребители са частни потребители, пълните търговски и вторични опаковки трябва да участват в дуални системи за оползотворяване на опаковките от отпадъци.

Задължения на лицата/предприятията.

- Лицата/предприятията, пускащи на пазара опаковани стоки, са длъжни да проверят, дали опаковат стоки с целева група „частни крайни потребители“ и дали опаковките, които използват са обслужващи опаковки. В случай, че не са налице обслужващи опаковки при наличие на целева група „частни крайни потребители“, лицата/предприятията, пускащи на пазара опаковани стоки, са длъжни да участват в една от актуално деветте дуални системи за оползотворяване на опаковките от отпадъци. Освен това, при превишаване на праговете за незначителност (80 т., 50 т., 30 т.) съществува допълнителното задължение за предаване на окончателни отчети до 15-ти май на следващата година в "Централната служба Регистър за опаковки".
- Ново е **задължението за еднократна регистрация** в "Централната служба Регистър за опаковки". При регистрация ще се предоставя регистрационен номер. В бъдеще, при участие в дуална система за оползотворяване на опаковките от отпадъци ще е необходимо да бъде назован регистрационният номер в "Централната служба Регистър за опаковки".

Разпространителите/дистрибуторите следва да имат предвид, че нямат право да продават опаковки, които са длъжни да участват в дуална система за оползотворяване на опаковките от отпадъци, ако производителите им не са регистрирани в "Централната служба Регистър за опаковки". Т. е. лицата/предприятията, които препродават опаковани стоки на частни крайни потребители следва да са сигурни, че лицата/предприятията, първоначално пуснали на пазара съответните стоки са регистрирани в "Централната служба Регистър за опаковки".

При наличие на собствена търговска марка продължава да важи следното: в случай, че предприятие А произвежда/опакова стоки по поръчка на предприятие Б и ги доставя само и единствено на предприятие Б, което ги препродава, следва да се разграничат следните две хипотези:

- Ако на опаковката е посочено само името/марката на А или са посочени двете имена/марки, се счита, че А първоначално е пуснало стоките на пазара и е длъжно да спазва законовите разпоредби/задължения.

- Ако на опаковката е посочено само името/марката на Б, се счита, че Б е пуснало стоките на пазара и е длъжно да спазва законовите разпоредби/задължения.

- На следващо място, лицата/предприятията имат **задължение за редовно предоставяне на данните относно опаковките**, които са подадени в рамките на участието в дуална система за оползотворяване на опаковките от отпадъци. При това е задължително да бъдат предоставени най-малко следните данни:
 - регистрационен номер;
 - вид на материала и маса на участващата в дуална система опаковка;
 - име на дуалната система на участие;
 - период на участие в дуалната система.

Последно назованите нови задължения не могат да бъдат делегирани на трети лица (например на доставчици на услуги).

- Според настоящата наредба за опаковки лицата/предприятията, пускащи на пазара опаковани стоки, имат право сами да изчислят приблизителния процентен дял на стоки, които биват разопаковани от частни крайни потребители. От началото на 2019 г. тази процедура е изменена. "Централната служба Регистър за опаковки" въвежда обширен **каталог, в който за конкретните браншове са посочени видовете и размерите на типичните опаковки**, а също така е отбелязано, дали те подлежат на задължението за участие в дуална система за оползотворяване на опаковките от отпадъци.

Лицата/предприятията, пускащи на пазара опаковани стоки, са длъжни да проверят в публикувания от "Централната служба Регистър за опаковки" каталог, как е класифицирана тяхната опаковка. Споменатият каталог може да бъде открит на интернет страницата на "Централната служба Регистър за опаковки".

-
- Според § 15 на Закона за опаковките производителите и последващите ги във веригата на разпространение дистрибутори/разпространители имат още едно важно задължение. На мястото на действителната доставка или в непосредствена близост те **трябва безплатно да приемат обратно опаковки от същия вид, същата форма и големина, отговарящи на пуснатите от тях на пазара опаковани стоки.** Задължението за последните във веригата на разпространение разпространители/дистрибутори е ограничено до опаковки, които произхождат от стоки, част от техния асортимент. Сключването на други споразумения е възможно. Освен това съществува **задължението за оползотворяване, повторна употреба или трансфер до предишни разпространители/дистрибутори на опаковките.**

Вносни опаковани стоки и продукти.

Ако български доставчик продава опаковани стоки на немски търговец, законовите разпоредби важат за вносителя или най-точно казано за лицето/предприятието, което носи отговорност за стоката при преминаване на границата на Германия. Възможно е българският доставчик да поеме задълженията на мястото или от името на немския търговец. Ако обаче българският доставчик продава опаковани стоки на краен клиент в Германия, той е длъжен да изпълнява законовите задължения, предвидени в Закона за опаковките. При наличие на внос/износ могат да бъдат назначени упълномощени представители.

Законови нарушения.

При **нарушение на законовите разпоредби** са определени **санкции** във вид на парични глоби. Законът за опаковките предвижда общо 27 нарушения. При липса на или неизрядно участие в дуална система за оползотворяване на опаковките от отпадъци може да бъде наложена глоба в размер до € 200.000,00. Санкцията за липсваща регистрация или неизрядно регистриране в "Централната служба Регистър за опаковки" е налагането на глоба в размер до € 100.000,00. При неподаване или неизрядно подаване на данни до "Централната служба Регистър за опаковки" може да бъде наложена глоба в размер до € 10.000,00.

г-н Стефан Йонков

Първи Секретар

Ръководител на Службата по търговско-икономически въпроси към Посолството на Република в Берлин

Stefan Ionkov

I. Botschaftssekretär

Leiter der Wirtschafts- und Handelsabteilung

Email: wirtschaft@botschaft-bulgarien.de

Mob.: +49 170 5509424

Botschaft der Republik Bulgarien in der Bundesrepublik Deutschland
Mauerstraße 11, 10117 Berlin

Anna Tönies-Bambalska

Rechtsanwältin | Partner - Адвокат

Fachanwältin für intern. Wirtschaftsrecht

Доверен адвокат на Българският Консул в гр. Мюнхен.

Legal Counsel at the World Bank Group Washington D.C.

Marzillier, Dr. Meier und Dr. Guntner RA GmbH

Prinzregentenplatz 23

D - 81675 München

E-Mail: bambalska@mmg-bg.de

Tel.: + 49. 89. 477 022

Fax: + 49.89. 470 7616

Mobil: + 49. 170. 542 2091

www.mmg-bg.de